

SKOOB UpsideDown

Drejebog

DEL 1: LÆSEKASSERNE

SÅDAN UDVÆLGER I MATERIALER

Det er oplagt, at skolen og folkebiblioteket samarbejder om at udarbejde inspirerende læsekasser. At inddrage biblioteksmedarbejdernes faglighed og kendskab til litteratur kan således udvide mulighederne for hvilke materialer, der kan komme i spil, samt bygge bro til elevernes ekspertviden.

Start derfor med et besøg på det lokale folkebibliotek, så I sammen kan få et overblik over tilgængelige bøger indenfor den ramme, I har valgt. Et godt afsæt for projektet er at få skabt en god relation mellem elever, lærere og medarbejdere fra folkebiblioteket og PLC.

Fase 1 - Udvælgelse

1. Få jeres lokale folkebibliotek eller skolens PLC til at finde et bredt udvalg af titler. I Ikast-Brandø fik vi lavet et udvalg på 220 titler, men tag udgangspunkt i de lokale ressourcer og se, hvad der er muligt. Lav eventuelt et bånd, eller vælg en kategori/emne/genre, som alle bøger falder ind under. Det kunne f.eks. være, at bøgerne skal være under 100 sider, genren er krimi, emnet er klima eller noget helt andet (skønlitteratur og/eller faglitteratur). Formålet med disse bånd er, at alle elever, uanset læseniveau, interesser eller smag, oplever et fællesskab ved at læse i de "samme" bøger.
2. Lad eleverne vælge, hvilke bøger de vil læse og hvilke de ikke vil læse. Sørg for at have mange flere titler til rådighed, end hvad I skal ende ud med. Måske har I 200 titler, men der skal kun udvælges 100 titler. Der skal altså være plads til at fravælge. Lav et system, der giver eleverne lov til at bestemme, hvad de vil læse. De kan f.eks. lave en slags afstemning, sætte små klistermærker på de forsider, de vil vælge eller lignende.
3. Samarbejd med både skolebiblioteket og folkebiblioteket om, at få skaffet de udvalgte titler og lav læsekasser.

Fase 2 - Eksponering

Udvælgelsen af bøger er kun første del af processen. En lige så vigtig del er måden, I efterfølgende gør bøgerne tilgængelige på. Når I har fået jeres læsekasse ud i klassen, er det vigtigste råd herefter: **Lad bøgerne være synlige.**

4. Lav udstillinger i klasserne og på hylder i gangene og husk på, at bøgerne skal være lettilgængelige i forhold til læsemiljøet, så eleverne egentligt bare behøver at række ud efter en bog, når de befinder sig i læsemiljøet. Skab nogle fysiske rammer, der gør det umuligt for eleverne ikke at blive eksponeret for litteratur! Vi har opdaget, at eleverne er mere tilbøjelige til at samle en bog op og åbne den, hvis de kan se forsiden fremfor, hvis de kun ser ryggen af bogen.
5. Udstil bøgerne på reoler, hæng hylder op og lav standere, så forsiderne konstant er i fokus.

SKOOB UpsideDown

LAV UDFORDRINGER OG SKAB LEG UNDER LÆSNINGEN

For at udfordre eleverne undervejs, kan I benytte jer af små "forstyrrelser". Små konkurrencer eller benspænd, som bidrager med spændingselementer for eleverne. Vær opmærksom på også at mærke efter – måske vil eleverne bare gerne have læsere.

Den lille forstyrrelse er primært tænkt, hvis energien dør lidt ud og der skal en "forstyrrelse" til for at skabe ny motivation. Vi anbefaler, at man ikke på forhånd "lover" eleverne, at der vil komme "små forstyrrelser". Det er udelukkende tænkt som små overraskelser, der kan komme undervejs i forløbet, hvis læreren vurderer, at der er behov for det.

1. To på samme tid

Læs i to bøger på én gang – én i hver hånd

2. Hurtiglæsning

Test dig selv. Hvor mange sider kan du nå at læse på 10 minutter?

3. Læs, slap af, læs

Det kan være rart at læse – slappe af – læse. Man aftaler, om det er ok at hyggesnakke eller tage en lur, når der er afslapning. Tidsinterval aftales fra starten, så alle har læsere. Der er ikke tale om en pause i den forstand. Eksperterne fra pilotprojektet evaluerede, at det føltes som et afbræk fra den almindelige undervisning, når der var læsestunder i læsemiljøet.

4. A nice cup of tea

Lav te eller lignende med klassen, gør det til et hyggeligt afslapningsmoment i læsestunden.

5. Boganbefaling

Vælg en bog til din makker – ELLER - Anbefal din favoritbog til en fra klassen - ELLER - Lav en væg med jeres TOP TI mest læste bøger - ELLER sæt et ratingbogmærke i bogen, når du har læst den - ELLER...

Vær OBS på at det ikke må blive for "skoleagtigt". Man læser for oplevelsen!

6. Læsespot-anbefaling

Få eleverne til at overveje, hvilke rammer de læser bedst i. Er der musik eller stilhed? Er det i en blød stol eller ved bordet? Er det alene eller sammen med andre? Ude eller inde? Få dem til at anbefale fysiske læseramrer til hinanden, og få dem eventuelt til at sætte ord på, hvorfor det fungerer for dem.

SKOOB UpsideDown

Drejebog

DEL 2: SÅDAN LAVET I MOBILE LÆSEMILJØER

I Ikast-Brande Kommune har vi haft stort fokus på det fysiske læsemiljø, og vi har opdaget, at en af de ting, der gør læsning til et hyggeligt moment i undervisningen frem for en sur pligt, er de fysiske rammer for læsningen. Vi er derfor kommet frem til disse anbefalinger med henblik på at skabe det gode læserum.

Nøgleordet her er at skabe et midlertidigt stationært læsemiljø, som eleverne føler sig "hjemme i". Et sted, som er deres og de tager ejerskab for.

Læsemiljøet kan efterfølgende gøres mobilt. Det vil sige, at det skal kunne pakkes ud og ned, så det kan deles på tværs af klasser og muligvis skoler.

DREJEBOG/FREMGANGSMÅDE

Det er afgørende, at eleverne selv planlægger og tilrettelægger indkøb af materialer til læsemiljøerne.

I pilotprojektet var der afsat midler til nyindkøb af tingene til læsemiljøet, men økonomien behøver ikke spænde ben for jeres projekt. I kan finde rigtig fine ting hos den lokale genbrugsbutik – eller måske kan forældrene donere tæpper/hynder/lamper/bamser/planter – eller måske er der en lokal virksomhed, som vil støtte op om projektet.

1. Gentænk klassen. Kan det eksisterende interiør og de eksisterende møbler bruges til at skabe nye læserum? Tænk gerne kreativt og husk at inddrage eleverne. Kan man lave skillevægge ved at vende bordene? Lave huler under bordene? Overvej, hvordan man kan gøre klassen til noget andet end et læringsrum.
2. Lav i samarbejde en step-to-step guide til det gode læsemiljø.
 - A. Start en brainstorm i klassen, enten i plenum eller i små grupper. Bed eleverne tage udgangspunkt i, hvad der er muligt i lokalet.
 - B. Gør hvad I kan for at skabe rum i rummet. Overvej, hvordan skillevægge, borde og andet interiør kan bruges til at skabe hyggekrege og mere intime rum.
 - C. Aftal med eleverne, hvordan læserummene skal bruges. Skab en åben dialog om det optimale læserum. Lav en tjekliste for elever og lærere.
 - D. Aftal helt lavpraktisk, hvordan rummet skal bruges. Tag stilling til, hvor længe det skal tage at "bygge" og rive ned. Tag stilling til om lydbøger er tilladt og hvordan. Alles behov skal lyttes til.

Aftal med det øvrige lærerteam, hvordan læserummet skal fungere, så der er enighed på tværs af lærere og fag.

